

N:o 41.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 8 Maj 1883.
— — — — Andra Kammarén den 9 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, om framläggande af förslag till lagbestämmelser i syfte, att större trygghet mot förlust, ännu gällande förordning angående förlagsinteckning lemnar, beredes förlagsgifvare, då förlagstagare till annan öfverlåter bruk, grufva, fabrik eller inrättning, för hvars drifvande förlagslån blifvit mot förlagsinteckning lemnadt.

(Lag-Utskottets utlåtande N:o 54.)

Till Konungen.

Hos Riksdagen har framställning skett derom, att förlagsgifvares ställning icke kunde anses betryggad genom den i 11 § af gällande förordning angående förlagsinteckning den 13 April 1883 upptagna bestämmelse, att förlagsskulden, vid öfverlåtelse af verk eller inrättning, för hvars drifvande förlagsinteckning blifvit meddelad, genast är till betalning förfallen, enär liqviden emellan säljare och köpare finge verkställas utan att förlagsgifvaren blifvit tillförsäkrad något sätt att dessförinnan kunna få vetskap derom, att öfverlåtelse egt rum. Då en vid ett föregående tillfälle föreslagen bestämmelse, att nye egaren under vissa

vilkor skulle med den egendom, han öfvertagit — hvilken ju oftast tillkommit medelst förlagsgifvarens penningeförsträckning — blifva ansvarig för förlagslånet, icke kunnat antagas därför, att den ansågs införa sakrätt i löseegendom, och då strafflagens stadgande om kriminelt ansvar å säljaren (förlagstagaren) ingalunda medförde trygghet för förlagsgifvaren mot förlust, återstode det endast att i förordningen införa ett stadgande, som tillförsäkrade förlagsgifvare möjlighet att kunna erhålla kunskap om försiggången försäljning, innan liquid egde rum och penningarne förskingrats, på det att han måtte blifva i tillfälle att, om så befundes nödigt, sätta säljaren i konkurs, medan tillgång hos denne ännu funnes, och dymedelst komma i åtnjutande af den förmån, lagen honom tillerkänt i och genom den skedda inteckningen.

Hufvudsakligen på dessa skäl har blifvit föreslaget ett tillägg till 11 § i förordningen angående förlagsinteckning, hvilket tillägg skulle ega följande lydelse:

»börande öfverlåtelsen trenne gånger i allmänna tidningarne, minst 14 dagar mellan hvarje gång, kungöras innan liquid eger rum, och vare köparen, intill dess sådant kungörande skett, lika med förlagstagaren för förlagsskulden ansvarig, dock ej utöfver köpeskillings belopp».

Riksdagen delar den åsigt, att förlagsgifvare i de fall, som i framställningen afses, verkligen kan komma att lida en oförskyld minskning i sin rätt, hvilket lagstiftningen bör söka att förebygga. Då en ny förordning för förlagsinteckningsinstitutets upprätthållande af regering och Riksdag ansetts nödig, ligger det i sakens natur, att denna förordning bör vara så fullständig, att rättsinstitutet får all den betydelse, det bör ega för att verksamt kunna befordra ett sundt affärs- och näringslif. Om då, såsom här onekligen är händelsen, förlagsgifvare kan komma att förlora ej allenast sin säkerhet, utan tillika hela sitt fordringsbelopp, och detta endast genom ett ofta helt hastigt mellan förlagstagaren och tredje man ingånget aftal, om hvilket förlagsgifvaren sällan får kunskap förr än det redan är verkställt, och hvilket han i alla händelser ej lagligen kan hindra, synes den fordran icke vara obillig, att han, som väl har äldre rätt till förlaget, än den nye köparen, på lagstiftningens väg skyddas mot att på sådant sätt tillskyndas förlust.

Riksdagen har funnit förslaget vara egnadt att bereda en sådan ytterligare trygghet, hvilken är så mycket mera af behovet påkallad, som, om med skäl kan sägas, att låneformen mot säkerhet af förlagsinteckning icke i verkligheten motsvarat sin bestämmelse, enär sådan inteckning hittills icke annat än undantagsvis kunnat såsom säkerhet

användas utan särskild borgen, anledningen dertill just torde vara att söka i frånvaro af tillräckligt verksam bestämmelse i nu förevarande syfte. Om en sådan tillräckligt verksam bestämmelse i förordningen införes, blifver förlagsinteckning icke allenast *i och för sig* en mera användbar säkerhet, utan förlagslån kommer antagligen äfven att betinga *lägre ränta* än förut, och rättsinstitutet åstadkommer då hvad med det samma afses.

Kunde än större trygghet beredas förlagsgifvare än den, som genom antagande af förslaget skulle ernås, vore sådant naturligen önskvärdt.

Då Eders Kongl. Maj:t bäst är i tillfälle att bedöma, i hvad mån och på hvad sätt största möjliga trygghet i nu förevarande afseende må kunna åstadkommas, vare sig på det af motionären föreslagna eller på annat sätt, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och till Riksdagen afgifva förslag till lagbestämmelser i syfte, att större trygghet mot förlust, än nu gällande förordning angående förlagsinteckning lemnar, beredes förlagsgifvare, då förlags-tagaren till annan öfverlåter bruk, grufva, fabrik eller inrättning, för hvars drifvande förlagslån blifvit mot förlagsinteckning lemnadt.

Med undersätlig vördnad:

Stockholm den 9 Maj 1884.